

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXX.

ZATURDAG den 10den SEPTEMBER 1842.

N. 37.

Uttreksels uit Surinaamsche Couranten.

AMSTERDAM, 16 Juny. In de zitting van de TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL, op den 13 en 14 Juny, werden de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot regeling van het gebruik van het batig slot der overzeesche geldmiddelen in 1842, geopend en voortgezet.

Met klem en nadruk verklaarden zich verscheidene stemmen tegen de gedane voordragt, op grond dat dezelve niet aan de voorschriften van art. 59 der grondwet beantwoord; dat men vroeger de mededeelingen over de Indische Financien teruggehouden en geweigerd heeft; dat vervolgens, naar mate de schulden vermeerderden en er verwikkelingen plaats hadden, meerdere openheid deswegen begon te ontstaan, en dat eindelyk in 1839 de oogengepend werden, en men algemeene noodzakelykheid insag om paal en perk te stellen aan maatregelen als die, welke hebben plaats gehad; dat by de herziening der grondwet art. 60 is gewyzigd, doch daaraan eene verkeerde uitlegging wordt gegeven; dat het BENZEN, het beginsel niet kan wettigen, waarvan de grondslag uitmaakt, dat de Koning alleen het regt heeft, om over de inkomsten der Oost-Indische Bezittingen te beschikken. Wordende ten aanzien van dit laatste, door een der Leden, het volgende verklaard:— "De volkplantingen zyn geene domeinen van de kroon; de natie is eigenaar. Van daar de verplichting tot het geven van rekening en verantwoording aan den eigenaar. De tegenwoordige tyden zyn van dien aard, dat men zich wachten moet voor maatregelen, waarby, door verkeerde opvatting van een enkel ondoordacht of onduidelijk woord, het geheel toekomstig lot eens volks kan worden bestemd." — De Spreker deelt in het gevoelen, dat er wel jaarlyks rekening moet geschieden, maar niet jaarlyks regeling van het batig slot, en is dit waar, dan kom geene regeling op vermoedelyke uitkomsten te pas, dan is de tegenwoordige voordragt ook ontydig en overbodig. Spreker erkent het overigens gaarne, hy heeft een onbepaald vertrouwen in den minister van kolonien; de bevestiging van dat vertrouwen had geene benoeming eener staats-commissie noodig, eene benoeming, welke niet voldaan heeft aan de verwachting, ook omdat dergelyke commissie niet by de grondwet gokend wordt, en toch geroepen is om staats-ontvangsten en uitgaven te controleren. Alleen de Rekenkamer is daartoe de bevoegde magt. De bedoelde staats-commissie heeft dus zelfs eene gevaarlyke strekking. Zy kan den spreker geene grondwettige zekerheid opleveren. Hy staat nog stil by de verkeerde denkbeelden, die, zyns inziens, over art. 59 bestaan alsof namelyk de Koning door het opperbestuur de oppermagt over de volkplantingen zou hebben bekomen. Den minister kan het ook niet ontgaan zyn, dat alle besluiten, die

thans nopens de O. I. genomen worden, gecontraaigneerd moeten zyn, en derhalve worden ryks zaken. Dus vervalt van zelf het denkbeeld, dat opperbestuur oppermagt zou zyn.

Z. Exc. den minister van kolonien, na onderscheidene der voorgedragene punten te hebben wedersproken, erkent op de vraag van een der Leden van de Kamer,—dat er een request uit Curaçao is ingekomen, houdende beklag over de aldaar bestaande belasting op de inkomsten.

Tydens het bestuur van den graaf van den Bosch in de West-Indiën werd die belasting met overleg der ingezetenen, om byzondere omstandigheden daargesteld.— Hy vermeent, dat men op het aldaar bestaande belastings-systema zal moeten terugkomen. Het request maakt een onderwerp van overweging uit, en men zal deswege welhaast tot eene beslissing komen.

— Extract uit het artikel *Marine*, voorkomende in het *Handelsblad* van den 14 Juny:

"By het betreden van den vaderlandschen bodem roepen wy hem welkom toe, aan wien door den Koning de vereerende en schoone taak is opgedragen, de zeemagt uit derzelve diep vervallen staat op te beuren.

Op een Nederlandschen oorlogsbodem herwaarts zeilende, is hy op het element, waar onze voorvaderen hunnen roem, rykdom en grootheid verkregen, zeker op nieuw doordrongen geworden van de noodzakelykheid eener geheel verbeterde inrigting onzer zeemagt.

Aan hem is de moeilijke pligt opgelegd, om met vaste hand de teugels van het bewind over dezelve te aanvaarden, en met gespannen verwachting ziet de natie uit naar den tyd, wanneer zy die proeven van zyne talenten, helder doorzigt en vastberadenheid, en meerdere krachtsontwikkeling voor de millioenen aan de zeemagt besteed zullen zien.

De taak door hem te vervullen, is schoon, kan hem de erkentelykheid der natie doen verwerven, maar legt ook groote verplichtingen op, die echter gemakkelyker worden, wanneer hy den raad van kundige officieren wil inwinnen, en niet altyd naar zyne eigene inzichten te werk gaat, want hoe bekwaam een mensch zyn, en met hoe vele talenten begaafd, zoo is het altyd nuttig ook van de ondervinding van anderen gebruik te maken.

Wy hopen en vertrouwen dan, dat de directeur-generaal niet door eigenliefde zal teruggehouden worden om kundige en bevaren officieren van denzelfden en minderen rang te raadplegen, want, hoezeer wy zeer overtuigd zyn van de uitgebreide talenten van den Schoutbynacht Ryk, zoo kan men die vastheid van karakter ontbreken, om met vaste hand die groote reorganisatie te beginnen, waardoor de belangen van zoo velen noodzakelyk zullen moeten gekrenkt worden.

Alsdan door den raad van anderen ondersteund, zal hy minder terug deinzen en aan geene menschlievendheid gehoor geven, wanneer het belang van het vaderland noopt tot vereenvoudiging en verbetering in het bestuur der marine over te gaan, van welke het resultaat deszelfs krachtsontwikkeling moet wezen.

Vervolgens gaat men over om den directeur-generaal te wyzen op onderscheidene voorname punten, welke in ernstige overweging dienen te worden genomen, en op veelvuldige gebreken, leemten en misbruiken, die noodwendig moeten worden tegengegaan en uit den weg geruimd, en eindigt:

Wy haalden alleen die punten aan, welke de vastheid van karakter van den Directeur-Generaal zullen op de proef stellen om te veranderen en te verbeteren; en verwachten thans in de eerste maanden geene koninklyke besluiten op voordragt van den Directeur-Generaal voor de marine genomen, die tot niets leiden, maar zullen den tyd afwachten, wanneer wy begrypen, dat het oogenblik daar is, dat men tot de noodige vereenvoudigingen na ryp beraad zoude kunnen overgaan. Alsdan zullen wy met vrymoedigheid, onder bescherming van de vryheid der drukpers, zyne handelingen beoordeelen voor zoo verre dezelve in het belang onzer zeemagt geschieden; want van welke politieke kleur men is, en hoedanig men denkt over de verschillende wyze van verantwoordelykheid en bestuur, eensgezind is voorzeker het verlichte gedeelte der natie in hare denkwyze omtrent het hooge belang van de zeemagt van den staat.

'sGRAVENHAGE, 2 Juny. De directeur-generaal van oorlog in aanmerking genomen hebbende, dat het thans bestaande model der epauletten en degendragons van de officieren min doelmatig wordt geacht; dat ook het tegenwoordig model van sjerp tot veel verschil in het dragen derzelve aanleiding geeft, en dat by het leger van lieverlede, omtrent een en ander afwykingen hebben stand gegrepen; heeft goedgevonden, met approbatie des Konings, de bestaande modellen der epauletten, passanten, degendragon en sjerp, te wyzigen, overeenkomstig de volgende omschryving:

Epauletten. Van gouden en zilveren bouillons of torsade, ter lengte van 7 duimen onder den derden rand, met drie massive randen, waarvan de binnen- en buitenrand in een gewerkt zyn, de middelste rand ter dikte van achttien strepen en zoo laag geplaatst, dat dezelve gelyk komt met het bombeersel van de tong, de buitenwydte van den cirkel 14 duimen, massive gouden of zilveren tongen ter breedte van 67 strepen, aan beide zyden met een bloksgewyze gewerkt randje, de lengte dezer tongen geëvenredigd aan de breedte der schouders; zullende de epaulet zoo gedragen worden, dat de tong op één duim afstands van de kraag verwyderd, de pasant op gelyken afstand van het uiteinde der randen

geplaatst zy. De epauletten en passanten zullen voor de officieren infanterie (met uitzondering van de jagers) zoo mede voor die van de artillerie, genie en geneesk. dienst met ponceau rood laken gevoerd worden.

Passanten. Ter breedte van 16 strepen en ter lengte van 91 strepen, geborduurd van matte cantille met acht evenwijdige schuinslopende pepailleerde streepjes.

Sjerp. Van oranje zyde, ter breedte van vyf duimen, met twee ronde kwasten, ieder voorzien van een rond knopje, en vyftig van onder toegedraaide dikke franjes, ter lengte van 224 strepen. De sjerp zal zoodanige lengte hebben, dat zy eens om het lyf geslagen, met de kwasten 4 palmen afhaagt.

Degendragon. Ter breedte van 56 strepen, de bouillons of torsade ter lengte van 43 strepen; van onderen zamengeregen, voorzien van drie massive randjes, de band breed 18 strepen en lang uit de bovenste schuiver 47 duimen.

Het is de intentie, dat de bedoelde gewyzigde voorwerpen niet dadelyk, maar by eventuele vernieuwing worden aangeschaft. De gewyzigde modellen zyn by den fabrikant van Heynsbergen alhier te zien en verkrygbaar.

By gelegenheid der zware ramp, welke Hamburg getroffen heeft, wordt door zeker heer Smits in de Dordrechtse Courant herinnerd, dat eene dergelyke ramp, nu byna vier eeuwen geleden, die stad, destyds de voornaamste handelstad van Holland, getroffen heeft.

Op den 28 Juny 1457 ontstond aldaar brand in eene woning in de kleine Spuistraat, welke zich in korten tyd zoodanig uitbreidde, dat er tot het blusschen van dezelve geene mogelykheid bestond.

Deze brand duurde zes dagen en vernietigde byna het geheele westelyke gedeelte der stad, van het Bagynhof af tot aan den Gevangen Toren, en van de Vischbrug af tot aan de Grootte Kerk, en werden door denzelfden, volgens de stedelyke aktenboeken van dien tyd, omtrent zes honderd huizen verbrand, gelyk mede drie openbare gebouwen, als: De groote L. V. Kerk, een der grootste kerkgebouwen in Holland, welke reeds sedert A. 1168 voltooid was, en van welke na dezen brand slechts het muurwerk en de pilaren waren overgebleven; de toenmalige Koopmanshalle of Beursgebouw, hetwelk tevens tot berging van kostbare koopwaren diende en waarin men ook de kantoren der wisselaars had.— Dit gebouw, in 1382 van zware blokken gehouwen steen gebouwd, werd daarvan het muurwerk ook alleen gespaard. In later tyd is het tot een raadhuis verbouwd geworden; eindelyk, een der toenmalige Gast of Ziekenhuizen, hetwelk, gelyk de meeste van die gebouwen in dien tyd, tevens een geestelyk gesticht of klooster was.

Vele der huizen waren in die dagen nog van hout of hadden houten voorgevels en leemen daken.

Na het eindigen van den brand werd er eene algemeene inzameling bevolen, tot herstelling van de Grootte Kerk, die zoo deerlyk verbrand was, welke een jaar lang wekelyks zoude worden opgehaald, en waarby ieder verzocht werd te geven, zoo veel als hem God in 't harte stuurt! Van inzamelingen voor particulieren vindt men niet gewaagd, ofschoon deze ook wel zullen geschied zyn.

Adriaan Dankerts, in wiens woning die groote brand was begonnen, en welke beschuldigd werd dien te hebben willen smoren, omdat hy geen *Brand!* had geroepen, vlugtte uit de stad. Hy werd,

blykens het klapboek, den 31sten July 1457 ingedaagd, en verwezen in de boete van VI roeden muurs (dat is om 6 vierkante roeden muur, aan de stads veste op zyne kosten te laten maken).

Als een bewys van de hooge nuttigheid der Spaarbanken, diene het navolgende:— By gelegenheid des huwelyks van den Hertog van Orleans, schonk die Prins eene som van fr. 160,000 voor de behoeftigen te Parys. Van die som werd door de uitdeelaars, fr. 40,000 in de spaarbank gelegd en de boekjes daarvoor verkregen, elk nagenoeg fr. 20 als eersten inleg inhoudende, aan 1760 behoeftige kinderen der hoofdstad ter hand gesteld. In het jongst afgelopen jaar werd men begierig te weten, wat er van die boekjes geworden was, en bevond, by onderzoek, dat er nog 1698 in handen waren en mitsdien niet meer dan 62 ingewisseld tegen den inleg.

De eerste inleg van fr. 40,000 in de 1760 boekjes bevat, was intusschen op eene merkwaardige wyze aangegroeid en bedroeg in de overgebleven 1698, die nog in handen waren fr. 136,000.

Hoe veel nut kon er onder de mindere klasse langs dien weg gesticht worden.— Menige gift zou bewaard blyven en vruchten dragen, zoo zy in een spaarbankboekje werd gedaan. De spaarzaamheid zou er door bevorderd en menige verspilling, waartoe buitengewone geschenken meestal aanleiding geven, tegengegaan worden.

In Juny 11. lag te Parys een vaartuig in het kanaal de l'Ourcq, hetwelk volgens het systema van Leclerc gebouwd is. Hetzelve heeft 35 mètres, 10 centimètres lengte over 488 breedte, de hoogte daarvan is 1,46. Dit vaartuig kan uit elkander genomen worden, zonder dat spykers noodig zyn om hetzelve weder op te stellen, en zonder dat de planken eenig letsel bekomen. Hetzelve is waterdicht gemaakt door breedte en stevige linnen banden. Het geheele vaartuig weegt slechts 11,500 kilo, terwyl een gewoon schip van dezelfde grootte 36,000 kilo weegt. Het voordeel, dat uit deze uitvinding ontstaat, is, dat zoo spoedig als de circulatie op den Belgischen spoorweg zal geopend zyn, dat dit vaartuig, nadat het zes weken zal toegebracht hebben om steenkolen van Anzin naar Parys te brengen, men hetzelve in eenige uren uit elkander zal nemen, en het geheel op een of twee wagons van de spoorweg zal laden, en in 6 uur weder in Anzin terug zal zyn. Bovendien kan dit vaartuig, dat niet zoo zwaar weegt als gewone van dezelfde grootte, een derde gedeelte meer laden dan anderen. Men kan diegenen, die zich bezig houden met de scheepvaart op snel-vloeiende rivieren die stroomtegenwaarts zoo moeijelyk en langzaam te bevaren zyn, aanraden dit systema te onderzoeken.

De *Semaphore* van Marseille deelt het bericht mede, dat er in die haven een stoutmoedig en ervaren matroos aangekomen is, die eene boot gemaakt heeft, welke niet meer dan zyn ligchaam bevatten kan, wanneer hy in volle lengte er in legt, doch waarmede hy, als met de snelheid en veiligheid van eenen visch, de zee doorklieft. Zyn hoofd en armen steken er buiten uit, en met de handen eene paar riemen houdende, stuwt hy zich voort. De provisien worden in de hoeken der boot geworpen, en zoo deed hy zyne reizen van Toulon naar Nice en Livorno, en kwam zoo langs het eiland Hières naar Marseille. By zyne aankomst in de haven voldeed hy aan alle bepaalde regelingen, en stak toen pylsuel over de haven. Toen men het bootje

aan het strand onderzocht, bevond men, dat het wonderbare scheepje een volmaakt mechaniek stuk was.

Het is voorzien van eene kleine pomp, gelyk aan die, welke men in de wyn- en bierhuizen gebruikt om het vocht uit de vaten in den kelder over te brengen, waardoor al het water uit de boot gemakkelyk weg genomen kan worden. Daar M. Malbec—dit is de naam van den uitvinder—een houten been had, gebruikte hy het tot eene kleine mast, waarop hy gedurig een zeil hyscht, welke zeer gemakkelyk naar den wind en de koers, welke hy nemen wil kan gerigt worden.—Men zegt, dat het bezoek van M. Malbec te Marseille ten doel heeft om een scheepje naar zyn plan, van gegoten yzer te maken, met nog vele verbeteringen, waaronder men deze kan rekenen, dat het holle masten zal hebben, door welke de wind in het schip zal kunnen doordringen, zoo dat hy by slecht weder, of wanneer hy slaap noodig heeft, met zyn matras op den grond kan leggen, zyn hoofd en armen voor windgaten en openingen bedekkende, zonder bevreesd te zyn van te zullen stikken. Zyn scheepje heeft hy den naam gegeven van: *de Hertog*.

Er worden tegenwoordig belangwekkende verbeteringen aangewend by de afbeeldingen, welke door middel der Daguerrotype worden verkregen. Er is een middel gevonden om de platen, waarop het licht de voorwerpen heeft geteekend, te kleuren; eenige dezer platen, welke men bezigtigd heeft, leverden een treffend resultaat op. Het is nog moeijelyk de kleuren der huid en der haren by de portretten op eene alzins juiste wyze weder te geven, maar het coloriet van bloemen, van tapytwerken en andere stoffen heeft zulke vorderingen gemaakt, dat men hopen mag eene nieuwe verbetering te hebben bewerkstelligd in eene uitvinding, welke reeds nu den naam van den Heer Daguerre onsterfelyk heeft gemaakt.—*Parys*.

De Oostenryksche regering heeft het volgende nopens het gebruik van een middel tegen de Watervrees bekend gemaakt:

“Wanneer iemand door eenen hond gebeten is, moet men de oppervlakte der tong van onderen onderzoeken, alwaar, in geval van dolheid, de aderen eenigzins gezwollen zyn. Men dient alsdan aan den gebeten persoon eene dosis van het volgende geneesmiddel toe: 25 grammen *gentiana cruciata*; dit is de sterkste dosis; intusschen moet zy variëren naar gelang van den ouderdom, het gestel van den sieke en de belangrykheid der kwaal; men snydt den gentiaanwortel in kleine stukjes, en stampt dezelve in eenen vyzel met water, ten einde eene dunne stroop daarvan te erlangen. Dit middel moet negen osh-tenden achtereen op de nuchtere maag genomen worden.

“Te gelyker tyd wordt de beet op de volgende wyze behandeld. Is de beet versch, dan wascht men dezelve met rosmaryngeest, en legt er vervolgens op eene pap, bestaande uit twee deelen roggemeel, een gedeelte fyn gestampd jeneverhout, en de noodige kwantiteit brandewyn om een deeg te vormen. Zyn de wonden diep en gevaarlyk, dan neemt men de beide eerste zelfstandigheden in gelyke hoeveelheden.

“Heeft de Watervrees haar hoogste toppunt bereikt, alsdan plaatst men eerst den lyder in de onmogelykheid om zich te schaden door het dwangbuis aan te trekken; daarna wordt hem bovenstaand geneesmiddel toegediend, doch neemt men 30 in stede van 25 grammen gentiaanwer-

tel. Dikwyls moet men geweld gebruiken om den lyder het te doen innemen, en na drie uren hervat men hetzelfde. Is de lyder, na de tweede dosis, nog niet weder tot kennis gekomen, dan plaatst men hem zorgvuldig eenen geheelen gentiaanwortel in den mond. Hy zal denzelfen met de meeste gretigheid kauen, en indien hy het gekaauwde doorslikt, is dit als een goed teeken te beschouwen. By deze voort van lyders opent men de aderen niet, dan wanneer zy bedarder zyn geworden, of ten minste gedeeltelyk weder tot hunne kennis zyn gekomen. Wanneer het bloed heeft opgehouden te vloeijen, geeft men een weinig soep of bouillon. Het is niet ongewoon, hen alsdan in eenen diepen slaap te zien vervallen, en in den mond vorint zich een slymerig vocht, welke het zeer noodig is te doen uitspuwen."

FRANKFORT. Op 2 tot 3 uren afstands van Chiemsee, district Frassdorf, woont een 18 á 19jarig boerenmeisje, hetwelk reeds gedurende verscheiden jaren niets dan water gebruikt. Eene ziekte, welke zy op 9 of 10jarigen ouderdom had doorgestaan en waarby zy ten laatste niets dan melk en water konde verteren, heeft haar aan deze zonderlinge levenswyze gewend. Niets dan helder bronwater is haar voedsel, hare drank; niet het minste van de eene of andere voedingstof komt over hare lippen.— Zy heeft eene middelmatige lengte, is slank en mager; de gelaatskleur is bleek, de wangen zyn met eene ligt roode tint gekleurd. De huisselyke bezigheden verrigt zy meerendeels, maar voor den veldarbeid gevoelt zy zich te zwak. Hare ligchaams-oringting schynt niet te lyden aan eenige opmerkelyke belemmering der functien.— Van bedrog kan hier des te minder kwestie wezen, naardien het meisje gedurende het gansche tydsverloop van haar herstel, sints 7 of 8 jaren, geen oogmerk hoegenaamd poogde te bereiken, en alhoewel zy zich niet onttrekt aan de oogen der nieuwsgierigen, noch dengenen, die haar langen tyd willen aanschouwen, hierin hinderlyk was, drong zy zich toch aan niemand op, deed zich niets minder dan opmerken, maar leefde stil, afgezonderd en onbekend by hare ouders. Dit is welligt de oorzaak waarom slechts enkele personen van deze byzonderheid onderrigt waren, en dat een verschynsel, hetwelk even zeldzaam als belangwekkend is, voor het geneeskundige publiek zoolang is verborgen gebleven.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 8 September 1842.

ALZOO de persoon van L. P. DE ROACHEMONT zich per rekwest aan den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie geadresseerd heeft, met verzoek om te mogen verkrygen Brieven van Manumissie voor den hem in eigendom aankomenden slaaf FELIX, oud 43 jaren, zoon van HILINA, zoo is het, dat de HoogEd. Gestrenge Heer Gezaghebber ad-interim goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken en een iegelyk, die eenig regt of pretentie op den gemelden slaaf mogt sustineren, opteroepen, om binnen den tyd van drie weken, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermcend regt of pretentie ter Koloniale Secretary dezes eilands aantekening te doen; zullende na verloop van dien tyd, de vereischte brieven van Manumissie verleend worden.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 9 September 1842.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 17 dezer als volgt is bepaald; het brood van vyftien Cents moet 16 Onzen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pæne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

Publieke Inschryving.

BENOODIGD zynde ten behoeve van het eiland Bonaire

1000 schepels Mais of meer (gaaf en droog), leverbaar alhier of ten gemelde eilande, ten genoegte van den Kommandeur aldaar; zoo mede

50 1 hands bylen,
50 2 do. do. en
50 lb. Staal,

zoo zullen de leverancien daarvan worden verleend aan de genen, die de voordeeligste inschryvingen mogten doen.

De biljetten en de monsters kunnen ter Administratie van Financien worden ingezonden op Maandag, den 12 dezer, tot des voormiddags uiterlyk te elf ure.

Curaçao den 9 September 1842.
De Adaministrateur van Financien,
J. PH. BOSCH.

LYST van de tot Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangebragt sedert de laatste acht dagen.

Rebecca Corliesoz.
Euenaventura Freitas.

Curaçao den 9 September 1842.

De Commiss, belast met de post-directie,
C. GORSIRA.

Publieke Verkoopng

OP aanstaanden Donderdag, den 15 dezer, onder het Westkamer gebouw, van ZES KOPPEN SLAVEN,

aankomende den Boedel en de Nalatenschap van BICENTO MARTIS.

Curaçao den 9 September 1842.

C U R A Ç A O .

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.

SEPTEMBER 1842.

N. M. Zondag den 4 te 5 u. 43 m. 'savonds.

E. K. Zondag den 11 te 11 u. 26 m. 'svoormidd.

V. M. Maandag den 19 te 2 u. 1 m. 'snamiddags.

L. K. Dingsdag den 27 te 10 u. 33 m. 'svoormidd.

Verleden Dingsdag, den 6 dezer, is van deze haven naar Hellevoetsluis vertrokken, Z. M. Transportschip DORDRECHT, gekommandeerd door den Kapitein Luitenant ter Zee C. VAN DER HART, en als passagier met hetzelfde de Heer J. H. FERGUSON.

Volgens het verslag eener commissie uit de kamer van koophandel en manufacturen te Glasgow, welke is benoemd geworden om de door den Heer Mc Queen, een derzelve leden, publiek gemaakte aanmerkingen op eene onlangs door de kamer ingediende memorie aan de Lords of the Treasury, betreffende de Koninklyke West Indische Stoempakketten, zou de kamer de voorkeur geven aan Liverpool boven Southampton als de haven van afreizen in Groot Brittanniën, en aan Antigua boven Barbados als de eerste haven van aankomst in de West Indiën, en wel omdat Antigua meer in den weg van Jamaica ligt dan Barbados. De afstand van Falmouth naar Barbados wordt berekend op 3,500 mylen. Tot nu toe moeten de brieven en passagiers, bestemd naar Jamaica, een der voornaamste van de britsche bezittingen in de West Indiën, en de

brieven en passagiers, bestemd naar Nieuw Grenada, de Golf van Mexico en andere westwaarts gelegene plaatsen, eerst tot Barbados, hetwelk zeer zuidelyk ligt, gebracht worden en van daar naar Grenada, hetwelk nog verder uit den weg ligt, en dan noordwaarts naar St. Thomas, om Hayti heen, naar St. Jago de Cuba en dan eerst naar Kingston Jamaica. De opgemelde kamer van koophandel heeft daarom voorgesteld om de brievenmaal van Jamaica met een stoomschip van Antigua te verzenden, welk vaartuig Nevis, St. Kitts, Tortola, St. Thomas, San Juan Porto Rico en Jacmel moet aandoen.— Men berekent, dat deze overtocht in 6 dagen kan gedaan worden, en de geheele overtocht van Liverpool naar Jamaica in 21 dagen. De gemeenschap met Nieuw Grenada zal gehouden worden van Jamaica naar Chagres, Carthagena en Santa Martha en terug op Kingston.

Door deze verandering zullen de Bahamas, Curaçao en Trinidad de Cuba alleen uit de route gelaten worden: omdat de gemeenschap met Nassau niets beduidend is en gehouden kan worden door eene schoener, welke van de Havana tweemaal 's maands kan vertrekken; Curaçao ligt dicht by La Guayra en heeft bykans geen handel; en Trinidad de Cuba is wel eene aankomende plaats, maar heeft over land eene gelyke gemeenschap met de Havana, als ook met St. Jago de Cuba.

De reis naar Europa van de MEDWAY, Kommandant SMITH; Luitenant ter Zee van de Koninklyke Marine, was in de maand Juny jl. De MEDWAY vertrok op den 1 Juny van de Havana, op den 3 van Nassau, op den 7 van Bermuda, op den 16 van Fayal en kwam op den 22 te Falmouth aan. Zy bragt naar Europa over de brievenmalen van al de kolonien en stations, omtrent 60 passagiers, een millioen dollars, 150 seroenen cochenille en 30 manschappen van het op Turks eiland verongelukte Stoomschip MEDINA.

Veroveringen en tegenspoeden der Engelschen in Midden-Azië.

(Vervolg van No. 35.)

Die dringende aanbevelingen werden niet in den wind geslagen. De Engelsche regering beklagde zich regtstreeks by het kabinet van St. Petersburg, en ongetwyfeld waren het de afschriften, door Burnes gemaakt en aan Lord Auckland te Simlah toegezonden, die tot tekst aan de depeche dienden, welke Lord Clauricarde aan de Russische regering overhandigde en waarin die Engelsche ambassadeur, zich niet langer betoonende, aldus sprak:

"De ondergeteekende is gelast, aan het kabinet van St. Petersburg te verklaren, dat de Britsche regering een afschrift in handen heeft van het traktaat, tusschen Perzie en den souverein van het vorstendom Candahar, dat een deel van Afghanië uitmaakt, gesloten, een traktaat welks vervulling door Graaf Simonich gewaarborgd is en welks bepalingen de belangen van Engeland krenken. Dit traktaat kent aan Rusland het regt toe om Perzie te noodzaken Herat in te nemen en die stad aan den vorst van Candahar in handen te stellen. Laatstgemelde zal het vorstendom Herat met zyne overige bezittingen vereenigen, maar onder voorwaarde van schatting te betalen aan Perzie. Dit traktaat bedingt ook voor Rusland het regt om Perzie te noodzaken den souverein van Candahar tegen allen aanval te beschermen van welke kant, die ook komen mogt. Welke waar bevat dit beding geene uitdrukkelijke zinspeling op Engeland; maar de bedoeling der onderscheiden partyen, die in het traktaat voorkomen, blyft ten duidelyksten in

het oorspronkelyke concept van het traktaat, waarvan het Britsche kabinet mede een afschrift bezit. In dit oorspronkelyk ontwerp zyn de uitdrukkingen minder omzigtig, en er wordt daarin uitdrukkellyk vermelding gemaakt van Engeland als van eene der mogendheden, tegen welke Rusland, gemeenschappelyk met Perzie, de vorsten van Candahar moet ondersteunen.

De ondergetoekende is ook nog gelast te verklaren, dat een Russisch agent *Vicowich* geheeten, die menigmaal ook den naam van *Omar-Bei* aanneemt, en opgeeft aan den staf van den kommandant-generaal te Oremburg verbonden te zyn, *brieven van den Keizer van Rusland en van Graaf Simonich aan den vorst van Caboel heeft overgebracht. Afschriften van die brieven zyn in handen der Britsche regering.*— Graaf *Simonich* heeft jegens den Engelschen minister te Teheran steeds het diepste stilzwijgen omtrent de zending van dien agent gehouden. Zulk een achterhoudendheid zou ongetwyfeld noodeloos beschouwd zyn, byaldien die agent alleen belast geworden was, de hem toevertrouwde brieven over te brengen en zoo zyne zending niets in zich gehad had, hetwelk de belangen van Engeland kon krenken. Maar daarenboven heeft de Britsche regering ook het bewys, dat Graaf *Simonich* den Schah van Perzie heeft aangekondigd, dat die Russische agent den vorst van Caboel moest aanraden den steun en bystand der Perzische regering in te roepen in den worstelstryd, welke hy tegen den soeverein van Lahore, *Runjet-Singh*, volhoudt; en de berigten, by het Engelsche kabinet ontvangen omtrent de taal, welke die agent te Candahar en te Caboel gehouden heeft, toonen duidelyk, dat het doel zyner pogingen was, de sovereynen der onderscheiden vorstendommen in Afghanistan van alle verbond met Engeland afkeerig te maken en hen te doen besluiten geheel hun vertrouwen in Perzie en Rusland te stellen.

“Zoo nu de Britsche regering nog eenigen twyfel omtrent de by haar ontvangene berigten kon gevoed hebben, zou die twyfel verdreven zyn door de onvriendelyke redenen, welke Graaf *Simonich* ten opzichte der Engelsche regering jegens de agenten gehouden heeft, welke de sultan van Caboel aan het hof van Perzie gezonden heeft, redenen betrekkelyk welke die agenten aan hunnen heer een afzonderlyk berigt hebben gezonden, van hetwelk de Britsche regering het afschrift in handen heeft.”

Rusland had den schyn van te demzen; het desavoueerde alles, het herriep Graaf *Simonich* en weigerde de bekrachtiging, welke hy aan het traktaat gegeven had te ratificeeren; het haalde den Schah van Perzie over, om het beleg van Herat op te breken, en eindelyk, het herriep ook zynen agent *Vicowich*. Die man was compromiterend geworden en op zekeren morgen, zegt men, schoot hy zich een pistoolkogel door het hoofd, na zorg gedragen te hebben, zyne papieren te verbranden. Zyn dood was met eene geheimzinnigheid omgeven, die onopgehelderd gebleven is; er zyn lieden, die denzelven als een verdichtsel beschouwen en gelooven, dat *Omar-Bei* slechts uit de staatkundige wereld verdwenen is.

Ondertusschen, hoezeer Rusland in alle deelen scheen toe te geven, en hoezeer Lord *Palmerston* verklaard had, dat Graaf *Nesselrode's* ophelderingen volkomen voldoende waren, bleef Engeland zyne toebedreifselen voortzetten. Ernstig ongerust geworden, had het besloten eenen grooten slag te slaan en *Dost-Mohammed's* dreigende magt te vellen. Den 26sten July 1838 werd er, tusschen Lord *Auckland*, gouverneur-generaal van Indie, *Runjet-Singh*, ko-

ning van Lahore, en Schah *Soedja*, een' der wettige, te Loudianah pensioen trekkende prinszen, een traktaat getoekend, by hetwelk de regering der Indiën zich verbond dien zoon van *Timoer* op den troon te herstellen. In de proclamatie, welke Lord *Auckland* destyds in het licht gaf, zeide hy “dat Schah *Soedja's* populariteit door de beste bewyzen (*autorités*) buiten kyf gesteld was, en dat, luidens de rapporten der officieren, die Afghanistan bezocht hadden, de tweedragt en de impopulariteit der Barukziesche opperhoofden hen onbekwaam maakten om immer nutte bondgenooten van Engeland te zyn.” De Indische regering bedroog zich en bedroog hare volkeren. Integendeel, al de officieren, zonder uitzondering, die Azië kenden, verklaarden zich tegen dezen gewaagden krygstogt. Mannen van de grootste ondervinding laakten dien als eene verregaande en nuttelooze onvoorzigtigheid, en de oude Hertog van *Wellington* verhief in het parlement zyne profetische en hooggeëerbiedigde stem, om de verdoodheid te betreuren, die de Engelsche magt naar gene zyde van den Indus sleepte.

Ondanks al deze waarschuwingen begon de Indische regering dezen veldtogt, die eenmaal zoo noodlottige vruchten voor Engeland moest dragen. Aan het expeditionnaire leger zou het gemakkelyk gevallen zyn den weg door de cynsplytge koningryken te nemen, om alzo naar dat van Punjab, waar deszelfs bondgenoot *Runjet-Singh* regeerde, te geraken; maar de Indische compagnie had, by het ondernemen van eenen veldtogt om Schah *Soedja* op zynen troon te herstellen, nog een ander doel, te weten zich in bezit te stellen van den loop van den Indus. De onvermoebare *Burnes*, de eerste Europeaan, aan wien het geluk was, te midden van moeyelykheden, die aan het fabelachtige grenzen, den loop dier vermaarde rivier op te varen, had al de voor den krygstogt noodige plans geleverd. Eene van Bombay vertrokken divisie trok den Indus van deszelfs uitmonding op. Hier had men reeds eene eerste verovering te maken, die van *Sindy*. De Engelschen namen de hoofdstad, *Hyderabad*, in, bezetteden *Kouratschi*, de stapelplaats des handels met het Aziatische binnenland, en sloten met de emirs van *Sindy* een traktaat, hetwelk de tolregten op den Indus afschafte en het betalen eener schatting vaststelde. Gedurende dien tyd had de andere divisie, die uit Bengalen opgerukt was, haren togt opwaarts tot in Punjab voortgezet en daalde van daar langs de *Sudledge* af, op haren weg de onderwerping van al de vorsten des lands ontvangende, om zich met de eerste divisie te *Schikarpoer*, op de grensscheiding tusschen *Sindy* en *Afghanisten*, te gaan vereenigen. Op den oever van den Indus te *Kairpoer* aangekomen, vond zy er *Burnes*, die reeds met den emir een traktaat gesloten had, en den 14den February trok zy te *Buckur* op eene schipbrug den Indus over. Geheel het Engelsche leger bevond zich in de eerste dagen van Maart te *Schikarpoer* vereenigd, en toen reeds was het van vyftig duizend man tot dertig duizend versmolten.

Evenwel hadden de Engelschen tot dien tyd toe weinig tegenstand ontmoet; de natuur zou er hun nog meer bieden, dan de menschen. Toen zy eenmaal de bergen en enge passen van *Bolan* ingedrukt waren, hadden zy ongehoorde vermoeijenissen te doorstaan. Vyfhonderd man zouden hen hebben kunnen vernietigen, zonder dat zy daarentegen wederstand zouden hebben kunnen bieden; de *Barukzies* hadden de godsdienstdweperij te hulp geroepen, maar zy waren onderling verdeeld, en dit reddde de expeditie. Te *Dadur* aan de zuidzyde der bergen teekende de thermo-

meter 102 graden van Fahrenheit, terwyl in de bergengten sneeuwstormen de soldaten over het hoofd gingen. Ondanks al die vermoeyenissen bereikte niet te min de Engelse armee den 24 April *Candahar*, en den 8sten Mei werd Schah *Soedja* er plegtiglyk gekroond. Men weet, dat *Candahar* eene van de koninklyke steden der *Afghans* was. De stroopop van een koning had geheel den veldtogt, met zyne gewone onverschilligheid, mede gemaakt; men had hem als een kostbaar te bewaren stuk aan het hoofdkorps des legers toevertrouwd, beschermd door voor- en achterhoede en geplaatst onder het byzonder toezigt van *Macnaghten*, den gezant der compagnie, denzelde, die nu onlangs, te Caboel door *Dost Mahomeds* zoon vermoord geworden is.

Te *Candahar* had het Engelsche leger zich geteld; het had niet meer dan elf duizend Europeanen. Evenwel zette het zynen marsch voort en den 21sten July kwam het voor eene andere der koninklyke steden, *Ghizni*, aan. De plaats was sterk en werd door een' van *Dost-Mahomed's* zonen verdedigd. De Engelschen ondermynden de poorten en deden ze springen, en na een' verschrikkelijken storm, waarin met sabel, dolk en pistool gevochten werd, vermeesterden zy de vesting. Dit wapenbedryf maakte eenen grooten indruk op de *Afghans*. *Dost-Mahomed* besloot betere tyden af te wachten; hy verliet zyne hoofdstad en vlugtte naar den kant van Perzie. Schah *Soedja* deed den 7den Augustus te Caboel zyne intrede.

Dus werd, in weinige maanden tyds, de verovering van een uitgestrekt koningryk door ettelyke duizend man volbragt. De vermetelheid, waarmede Engeland zyne krygsverrigtingen zoo ver van derzelver grondlyn had uitgestrekt, kon slechts door de noodwendigheid geregtvaardigd worden; zy scheen het thans ook te zyn door den uitslag. De zedelyke uitwerking, welke de snelheid der verovering te weeg bragt, was allerontzettendst. Het menschengeslacht dat men verwonnen had en dat onderworpen scheen, was van eene geheel andere geaardheid, dan die, welke de Engelschen tot dien tyd toe ten onder gebracht hadden. *Ghizni's* verdediging had een staaltje van deszelfs moed gegeven, en men had er bevonden, dat drie vierden der gewonden met blank geweer gekwetst geworden waren. Al de bevolkingen van Midden-Azië beschouwden de *Afghans* als de voornaamsten van hun ras, en derzelver val trof allen met denzelfden slag.

Tot nog toe hebben wy de grootheid gezien, wy zullen nu het verval aanschouwen.

(Het vervolg hierna).

BEKENDMAKING.

DE Erfgenamen van den Heer SIMON VAN DER DYS, alhier gewoond en overleden, zullen op Donderdag, den 15 dezer, in het lokaal onder het Weeskamers gebouw, by publieke opveiling doen verkoopen:

EEN AFDAK met deszelfs Combuis en betrankeerd stuk gronds, staande en gelegen op Pietermaai; als mede TWEE SLAVEN.

Curaçao den 2 September 1842.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkerij van A. L. S. MULLEK & J. F. NEUMAN w.z., in de Willemstar, Breede Straat, Huis No. 79. De prijs derzelve is f 12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prijs der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie in slechts een regel, betaalt men 50 Centen.